

ASOCIÁCIA POLICAJTOV VO VÝSLUŽBE

Tatranská 26, 841 06 Bratislava 48

web: www.asociaciapolicajtov.sk, e-mail: 100_prezident@asociaciapolicajtov.sk, mob.: +421 948 231 183

Bratislava 2. júna 2016

Vážený pán

JUDr. Ján Richter

minister

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Špitálska 4, 6, 8

816 43 Bratislava

Vážený pán minister,

Asociácia policajtov vo výslužbe je občianske združenie, ktoré vzniklo v roku 2006 a v súčasnosti má v Slovenskej republike 44 miestnych organizácií, v ktorých je registrovaných už viac ako 5680 členov – bývalých príslušníkov, teraz poberateľov výsluhových dôchodkov (čo je viac ako 1/3 všetkých výsluhových dôchodcov).

Podľa stanov združenia je poslaním tejto stavovskej organizácie nielen obhajovať záujmy svojich členov a zastupovať ich vo vzťahoch k štátnym orgánom Slovenskej republiky ale aj spolupracovať pri tvorbe a zmenách právnych noriem a ďalších predpisov týkajúcich sa výsluhového zabezpečenia príslušníkov Policajného zboru a predkladať k tomu aj stanoviská a návrhy.

Vzhľadom na uvedené a s cieľom podieľať sa na príprave legislatívnych zmien v oblasti riešenia valorizácie dôchodkov a odvolávajúc sa na Vaše vyhlásenia v niektorých médiách o nutnosti sociálneho dialógu a práva tých, ktorých sa zmeny dotýkajú a na možnosť sa k nim vyjadriť, predkladáme Vám v mene všetkých členov nášho občianskeho združenia analýzu doterajšieho stavu a návrhy na riešenie.

Valorizácia výsluhových dôchodkov bola do roku 2009 v priemere 5,8 %, od roku 2010 je ale zaznamenaný stály pokles (2010 = 2,30 %, 2011 = 2,10 %, 2012 = bola 0 %, 2013 = 1,76 %, 2014 = 1,37 %, 2015 = 0,80 % a 2016 = 0,29 %). V peňažnom vyjadrení to predstavuje pokles z 10,24 € na 1,90 € v roku 2016. Podľa prepočtov, pri zachovaní súčasného systému zvyšovania dôchodkov, by v roku 2017 vzrástli dôchodky len o 1,3 €. Hlavnou príčinou je zmena v právnej úprave, ktorá bola vykonaná novelami zákona

č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, kde bol zmenený mechanizmus výpočtu a tiež vývoj inflácie v posledných rokoch. Od roku 2013 bol tzv. švajčiarsky model valorizácie (50 % medziročného rastu spotrebiteľských cien v domácnostiach dôchodcov a 50 % k rastu nominálnych miezd) nahradený systémom každoročného 10 % nárastu miery váhy v prospech medziročného rastu spotrebiteľských cien k medziročného rastu priemernej mesačnej mzdy a to z priemernej mesačnej sumy starobného dôchodku. Tento je v tomto roku už 80 % k 20 %. Okrem toho valorizácia je od uvedeného roku určovaná už nie v % ale v pevnej sume.

Pri valorizácii výsluhových dôchodkov sa okrem toho začal od roku 2013 uplatňovať aj prepočet podľa určených koeficientov (podľa trvania služobného pomeru), ktorý sa podľa súčasného právneho stavu už od 01.01.2018 nebude uplatňovať.

Osobitnú kategóriu tvoria tzv. starodôchodcovia, ktorým na rozdiel od ostatných „novodôchodcov“ neboli k 01.01.2004 dôchodky zvýšené (prepočítané). Za „starodôchodcov“ je v osobitnom systéme možné považovať tých poberateľov dávok, ktorým bola priznaná dôchodková dávka podľa predchádzajúcich predpisov upravujúcich oblasť sociálneho zabezpečenia pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. napr. podľa ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a po nadobudnutí účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. sa prekvalifikovali na dávky výsluhové a v súčasnej dobe sú tieto vyplácané z osobitného systému výsluhového zabezpečenia.

Do 30.11.2008 obsahoval zákon č. 328/2002 Z. z. prechodné ustanovenie (§ 68 ods. 3) podľa ktorého sa dôchodky valorizovali (dvakrát) t. j. aj s prihliadnutím na rast priemerných služobných príjmov a to až do času keď ich priemerná výška dosiahne priemernú výšku rovnakých dávok priznaných podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Na tieto účely boli postupne prijaté zákony č. 586/2006 Z. z., č. 508/2007 Z. z. a č. 433/2008 Z. z. (0,03 % za každý rok trvania služobného pomeru) o zvýšení výsluhových dôchodkov zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v príslušnom kalendárnom roku. Keďže sa týmto postupom podarilo ako tak znížiť rozdiely, od 01.12.2008 bol uvedený § 68 zmenený tak, že tzv. druhá valorizácia v roku sa vzťahuje „už“ len na dávky výsluhového zabezpečenia, ktoré v príslušnom roku nedosahujú 1,7 násobok životného minima, teda iba na najnižšie výsluhové dôchodky (§ 68 ods. 7 až ods. 11 „Výsluhové dôchodky priznané podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2002, ktoré po zvýšení podľa odseku 3 v príslušnom kalendárnom roku nedosahujú sumu vo výške 1,7 násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu,^{29a)} sa okrem zvýšenia podľa odseku 3 zvyšujú od 1. júla príslušného kalendárneho roka o 0,05 % za každý rok trvania služobného pomeru zhodnoteného na nárok na takýto výsluhový dôchodok a jeho výšku, okrem doby služby zhodnotenej zvýhodneným započítaním, a to až do času, keď

výška výsluhového dôchodku dosiahne priemernú výšku výsluhových dôchodkov vyplácaných k 31. decembru 2007“). Suma životného minima je od 01.07.2015 do 30.06.2016 198,09 €. 1,7 násobok je 336,70 € čo je na úrovni minimálneho dôchodku pri „odpracovaných“ 44. rokoch.

Vzhľadom na uvedené pri úprave mechanizmu valorizácie:

1. Podporujeme riešenie valorizácie čo najskôr t. j. k 01.01.2017.
2. Podporujeme ustanovenie minimálneho percenta valorizácie.

Súčasný právny stav (ale aj stav platný od 01.01.2018) je nastavený nedostatočne nakoľko v prípadoch keď je inflácia nulová alebo aj nízka je aj valorizácia dôchodkov neprimerane nízka. Z toho dôvodu je potrebné ustanoviť aj minimálnu hranicu percenta, ktorým budú dôchodky valorizované. Tento postup odporúčame použiť aj od 01.01.2018. Zastávame stanovisko, že výška priznaného dôchodku, či už starobného alebo výsluhového má byť aj odrazom aktivít, postavenia a odvodov v čase dôchodkového poistenia. Valorizácia v roku 2017 by sa mala pohybovať na úrovni roka 2013.

3. Odporúčame využiť riešenie valorizácie v roku 2016 na zmenu zákona č. 328/2002 Z. z.

Mechanizmus valorizácie starobných a výsluhových dôchodkov je v súčasnosti upravený „jednotne“ (zákon č. 328/2002 Z. z. § 68 ods. 1 sa odvoláva na spôsob ustanovený v zákone č. 461/2003 Z. z.). Termín valorizácie ale ostal naďalej rozdielny (01.01. starobné dôchodky a 01.07. výsluhové dôchodky kalendárneho roka). Vzhľadom na jednotný postup valorizácie oboch „systémov“ dôchodkového zabezpečenia navrhujeme zjednotenie aj termínu valorizácie t. j. obidva systémy k 01.01. kalendárneho roka.

4. Podporujeme osobitné riešenie dôchodkov „starodôchodcov“.

Skupinu „starodôchodcov“ – poberateľov dávok z výsluhového zabezpečenia príslušníkov Policajného zboru tvorí menej ako 2000 osôb a ani jedna z nich v súčasnosti nespĺňa podmienky na priznanie minimálneho dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a najnižší výsluhový dôchodok u týchto osôb je vyšší ako je v súčasnosti 1,7 násobok životného minima. Keďže sa pri priznávaní výsluhových dôchodkov uplatňuje princíp zásluhovosti t. j. uplatňuje sa doba služby a výška služobného príjmu, nemožno zabezpečiť (a ani by to nebolo vzhľadom na odvedené sumy poistného spravodlivé), aby výška skôr priznaných dôchodkov dosiahla úroveň súčasne priznávaných dôchodkov, podporujeme osobitné riešenie „starodôchodcov“ všeobecného systému s tým, aby sa to primerane dotýkalo aj tých „starodôchodcov“ z osobitného systému, ktorým bola

priznaná dôchodková dávka podľa predchádzajúcich predpisov upravujúcich oblasť sociálneho zabezpečenia t. j. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z.

5. Zmeny vyplácania vianočného príspevku.

Pri zmenách vyplácania vianočného príspevku (zvýšenie hranice sumy dôchodku) toto navrhujeme riešiť tak, aby sa tieto skutočnosti dotýkali primerane aj poberateľov dôchodkov z výsluhového zabezpečenia tak ako doposiaľ.

6. Valorizácia od 01.01.2018.

Keďže od roku 2018, bude podľa súčasnej právnej úpravy, valorizácia opäť určovaná v percentách (§ 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. a § 68 ods. 16 zákona č. 238/2002 Z. z.) a zo skúseností z minulých rokov je zrejmé, že uprednostňovanie miery inflácie pri výpočte valorizácie má negatívny vplyv na nižšiu valorizáciu. Budeme podporovať valorizáciu v percentách (napríklad 3 %) s tým, že nebude viazaná na akúkoľvek infláciu.

Ing. Eduard Pokorný

prezident

Asociácia policajtov vo výslužbe